

KAYIP ve
KAÇAK ELEKTRİK
BEDELİNE KARŞI
KAMPANYA

KAYIP VE KAÇAK ELEKTRİK KAMPANYASI

Elektrikte kayıp ve kaçak kullanımın düşürüleceği iddiasıyla dağıtım kuruluşlarının özelleştirilmesinin ardından şirketlerin talepleri doğrultusunda kayıp ve kaçak hedeflerinin yükseltilmesi; kayıp ve kaçak hedeflerine göre gerekli indirimin faturalara yansıtılmaması nedeniyle Elektrik Mühendisleri Odası faturalardaki kayıp ve kaçak bedeli tahsilatına karşı 2015 yılında kampanya gerçekleştirdi.

Kampanya kapsamında basın açıklamaları yapılırken, sokaklarda bildiri ve örnek dilekçeler dağıtıldı. EMO şubeleri buldukları illerde yetkili dağıtım şirketi önünde gerçekleştirdikleri dilekçe verme eylemiyle kamuoyunu bilgilendirmeye çalıştı. Elektrik faturalarında “kayıp ve kaçak” bedellerindeki düşüşün “dağıtım” bedelinin artırılması ile tüketicilere yansıtılmasına karşı çıkılan kampanya kapsamında hazırlanan el ilanı ve çıkartmaların dağıtımını gerçekleştirdi. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun içtihat kararıyla kayıp ve kaçak bedellerinin faturalardan tahsil edilmesinin hukuka aykırı olduğunun saptanmasının ardından EMO, kayıp ve kaçak bedellerinin kullanıcılara iade edilmesini istedi.

TMMOB’nin etkisini yok etmeye yönelik Torba Yasa değişikliğine karşı yürütülen mücadele sürecinde “kayıp ve kaçak tahsilatına karşı kampanya” kapsamında 2015 yılının şubat ayı içerisinde sokaklarda bildiri, örnek dilekçe ve broşür dağıtımını yapılarak kamuoyu bilgilendirildi. “Paramızı geri verin”, “Çek elini cebimizden”, “Kayıp kaçak soygununa son”, “Bu sayaçtan dünyanın en yüksek kayıp kaçak bedeli alınmaktadır” yazılı dövizlerle kamuoyunun dikkati çekilmeye çalışıldı. Aynı içerikteki çıkartmalar da hem dağıtıldı hem de Kızılay Meydanı’nda sokak aydınlatma lambaları, pano ve çöp kutuları gibi uygun yerlere yapıştırma yapıldı.

Kayıp ve Kaçak Bedeline Karşı Kamu Spotu

Elektrik Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan “Elektrik faturaları neden, nasıl zamlandı” başlıklı elektrik faturalarında hedef kayıp ve kaçak oranları doğrultusunda indirilmesi gereken bedellerin dağıtım bedeli kalemi içine giydirilerek yurttaşlardan tahsil edilmesine dayanan gizli zam oyununu anlatan kamu spotu EMO İnternet sitesinde ve sosyal paylaşım platformlarında yayımlandı.

Fatura Oyununa Karşı EPDK’ya Yazı

EMO; dağıtım şirketlerinin elektrik faturalarını kesme tarihlerini geciktirerek, gelecek yıllara dönük kayıp ve kaçak hedeflerinde yapılacak yükseltmeler nedeniyle tahsilatları artırma arayışına karşı 11 Şubat 2015 tarihinde EPDK’ya yazı gönderdi. Gönderilen yazıya ilişkin olarak da aynı gün bir basın açıklaması yapılarak kamuoyu bilgilendirildi:

Kullanıcıların mağduriyetinin giderilmesi için EPDK'dan harekete geçmesi istendi...

EMO ELEKTRİKTE FATURA OYUNUNUN PEŞİNİ BIRAKMIYOR!

Elektrik Mühendisleri Odası tarafından Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na gönderilen yazı ile özelleştirme sürecinin ardından mağdur edilen elektrik kullanıcılarının şikayetleri dikkate alınarak, gerekli düzenlemelerin yapılması istendi. Kullanıcıların mağduriyetinin giderilmesinin dağıtım şirketlerinin inisiyatifine bırakılamayacak bir karar olduğu vurgulanan yazıda, EPDK'nın sorumluluğu anımsatıldı. Yazıda, 'Öncelikle söz konusu 2 aylık dönemde faturasını ödeyemediği için kullanıcıların elektrikleri kesilmemeli, kesilmiş olan kullanıcıların bağlantıları yeniden tesis edilmeli ve 2 aylık fatura için faizsiz taksitlendirme olanağı sağlanmalı, kesinti yapılan kullanıcılardan açma-kapama bedeli alınmamalı, alınan açma-kapama bedelleri de iade edilmelidir' önerileri sıralandı.

EMO tarafından EPDK'ya 11 Şubat 2015 tarihinde gönderilen yazıda, faturalandırma işlemlerindeki geciktirmelerin yarattığı sıkıntı anlatılırken, bu uygulamanın altında yatan dağıtım şirketlerinin kayıp ve kaçak bedellerine ilişkin kar amaçlı manipülasyon arayışına dikkat çekildi. Önümüzdeki yıllara ilişkin hedef kayıp ve kaçak oranlarının yüksek belirlenmesi ve 2014 hedeflerindeki sapmanın saklanması yönelik bu manipülasyon arayışına izin verilmemesi talep edildi.

Yurttaşların mağduriyetine ilişkin olarak şirketlerin telafi edeceği yönünde Enerji Bakanı Taner Yıldız'ın açıklamalarını da 'hukuk devleti açısından şaşkınlık yaratıcı' olarak nitelendiren EMO, yazısında kullanıcıların mağduriyetinin giderilmesi ve bu fatura oyunlarına başvurulmasının engellenmesi için talep ve önerilerini de şöyle sıraladı:

'Öncelikle dağıtım ve perakende şirketlerinin hangi zaman dilimlerinde sayaç okuma işlemlerini yapıp, faturalandırmayı gerçekleştireceklerine ilişkin mevzuata uygun olmayan bir davranışları söz konusu mudur? Dağıtım şirketlerinin manipülasyon girişimlerine karşı cezai yaptırımın yanında şirketlerin görev ihmalleri ya da yetersizlikleri söz konusu ise bunun cezai yaptırımının da ne olduğu açıklanmalı ve gereğini EPDK yerine getirmelidir. Örneğin sayaç okuma işinin taşeron şirketlere gördürüldüğü uygulamalarda, bu taşeron şirketlere sayaç okumalarda gecikme yaşanırsa dağıtım şirketi tarafından cezai yaptırım uygulandığı bilinmektedir. Hal böyle iken dağıtım şirketinin elektrik abonelerine zamanında faturalandırma hizmetini vermemesinin cezasız kalması ya da telafi edeceği yönündeki lafta kalan ifadelerle geçiştirilebileceği düşünülemez. Dolayısıyla perakende satış sözleşmelerinde yer alan en az 1 aylık faturaların düzenleneceğine ilişkin hükümlerde değişiklik yapılması, bir üst sınır konulması ve kullanıcıların faturalandırma dönemlerindeki olası değişikliklere ilişkin en az 1 ay öncesinden bilgilendirilmesine yönelik gerekli düzenleme yapılmalıdır.'

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği'nin (ELDER) faturalama sorunlarına ilişkin savunmasının da 'itiraf' niteliğinde değerlendirilerek, harekete geçilmesini isteyen EMO, EPDK'ya düzenleme ve denetleme görevini yerine getirmesi konusunda uyardı:

'Denetimsizliğin büyük karmaşa ortamı yarattığı elektrik hizmetinin kullanıcılara kaliteli ve sürekli verilmesini temin etmek üzere, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin yatırım-uygulama ve işletme süreçleri titizlikle denetime tabi tutulmalı; EPDK tarafından elektrik kullanıcılarının mağduriyetini giderecek uygulamaları tesis etmek üzere gerekli kararlar alınarak şirketler nezdinde uygulaması sağlanmalıdır.'

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
11 ŞUBAT 2015

EPDK'ya gönderilen yazının tam metni de şöyle:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

Ankara

Elektrik dağıtım kurumlarının özelleştirilmesinin ardından elektrik hizmetinin sunumunda pek çok aksaklık yaşanmakta olup, kullanıcıların şikayetleri giderek artmaktadır. Bir kamu hizmeti olarak elektrik işi hiçbir aşamada tamamen piyasaya bırakılmamış olup, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu düzenleyici ve denetleyici olarak görevlendirilmiştir. Bu çerçevede dağıtım ve perakende satış şirketlerinin elektrik kullanıcılarına uygulayacağı tarifeler ve sayaç okuma gibi hizmetlerin kurallara uygun olarak, kullanıcıların mağduriyetine yol açmayacak biçimde yürütülmesi konusunda EPDK'nın sorumluluğu bulunmaktadır.

Dağıtım şirketlerinin aylık sayaç okuma ve faturalandırma işlemini yapmayıp, Aralık 2014 ile Ocak 2015 faturalarını birleştirerek 2 aya kadar varan yüksek tutarlara ulaşan fatura kesme işlemleri kullanıcıların yoğun şikayetlerine yol açmıştır. Özellikle maaş ya da ücretle 1 aylık geçimlerini sağlayan dar gelirli kesimler açısından 200 lirayı dahi aşan aylık elektrik faturaları aile bütçelerini sarsmıştır.

Bu uygulamada dağıtım şirketlerinin Aralık 2014 faturalarını kullanıcılara tebliğ etmeyerek, nakit olarak elde edebilecekleri sıcak paradan vazgeçmelerini sağlayacak kadar cazip olan bir gelir arayışı içinde oldukları anlaşılmıştır. Basında çıkan haberlerde de yer aldığı gibi, faturalardan Yargıtay kararına göre haksız yere alınan kayıp ve kaçak bedellerine ilişkin manipülasyon arayışı söz konusudur. Bu manipülasyon, faturalarda kalem olarak gösterilmeyen kayıp ve kaçak bedelinin yükseltilmesini ya da mevcut hedeflere göre yükseltilmesini sağlayarak, böylece daha uzun süre haksız yere şirketlere yüksek aktarım yapılabilmesini içermektedir. Ya da 2014 yılı kayıp ve kaçak oranlarında hedefi yakalamayan şirketlerin kasasından çıkacak olan kayıp ve kaçak bedellerinin azaltılması sağlanmıştır olacaktır.

Sayın EPDK Başkanı Mustafa Yılmaz'ın basına yansıyan demeçlerinde yer aldığı gibi dağıtım şirketlerinin, 2014 yılı kayıp ve kaçak oranları baz alınarak 2016'dan itibaren yeni hedef kayıp ve kaçak oranları belirlenirken, yüksek oranların ortaya çıkmasına yönelik manipülasyonlarına izin verilmemesi önemlidir. Elbette "insider trading" olarak değerlendirdiğimiz bu suç niteliğindeki manipülasyon girişimine izin verilmemeli ve gerekli yaptırımlar uygulanmalıdır.

Diğer yandan 1 ayı aşan dönemlerde fatura düzenlenmesi nedeniyle yaşanan kaos ortamına ilişkin olarak başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız olmak üzere EPDK'nın da dağıtım şirketleriyle görüştüğü bilinmektedir. Bizzat Sayın Bakan'ın şirketlerden bunu telafi edecekleri yanıtını aldıkları yönündeki demeçleri hukuk devleti açısından şaşkınlık yaratıcıdır. Öncelikle dağıtım ve perakende şirketlerinin hangi zaman dilimlerinde sayaç okuma işlemlerini yapıp, faturalandırmayı gerçekleştireceklerine ilişkin mevzuata uygun olmayan bir davranışları söz konusu mudur? Dağıtım şirketlerinin manipülasyon girişimlerine karşı cezai yaptırımın yanında şirketlerin görev ihmalleri ya da yetersizlikleri söz konusu ise bunun cezai yaptırımının da ne olduğu açıklanmalı ve gereğini EPDK yerine getirmelidir. Örneğin sayaç okuma işinin taşeron şirketlere gördürüldüğü uygulamalarda, bu taşeron şirketlere sayaç okumalarda gecikme yaşanırsa dağıtım şirketi tarafından cezai yaptırım uygulandığı bilinmektedir. Hal böyle iken dağıtım şirketinin elektrik abonelerine zamanında faturalandırma hizmetini vermemesinin cezasız kalması ya da telafi edecekleri yönündeki lafta kalan ifadelerle geçiştirilebileceği düşünülemez. Dolayısıyla perakende satış sözleşmelerinde yer alan en az 1 aylık faturaların düzenleneceğine ilişkin hükümlerde değişiklik yapılması, bir üst sınır konulması ve kullanıcıların faturalandırma dönemlerindeki olası değişikliklere ilişkin en az 1 ay öncesinden bilgilendirilmesine yönelik gerekli düzenleme yapılmalıdır.

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) tarafından konuya ilişkin yapılan “kış şartları nedeniyle sayaç okumalarda sorunlar yaşandığına” ve “fatura yazılımlarının değiştirildiğine” ilişkin açıklama da EPDK tarafından itiraf niteliğinde değerlendirilerek, harekete geçilmiştir. EPDK'nın düzenleme ve denetleme görevleri, sözlü açıklamalarla yerine getirilebilecek konular değildir.

Ayrıca kullanıcıların uğradığı mağduriyetin telafi edilmesi 21 ayrı dağıtım şirketinin inisiyatifine bırakılmayacak bir karar olup, gereken uygulama EPDK tarafından tesis edilmelidir. Bunun için öncelikle söz konusu 1 ayı aşan dönemlerde fatura düzenlendiği için faturasını ödeyemeyen kullanıcıların elektrikleri kesilmemeli, kesilmiş olan kullanıcıların bağlantıları yeniden tesis edilmeli ve 2 aylık fatura için faizsiz taksitlendirme olanağı sağlanmalı, kesinti yapılan kullanıcılardan açma-kapama bedeli alınmamalı, alınan açma-kapama bedelleri de iade edilmelidir.

Denetimsizliğin büyük karmaşa ortamı yarattığı elektrik hizmetinin kullanıcılara kaliteli ve sürekli verilmesini temin etmek üzere, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin yatırım-uygulama ve işletme süreçleri titizlikle denetime tabi tutulmalı; EPDK tarafından elektrik kullanıcılarının mağduriyetini giderecek uygulamaları tesis etmek üzere gerekli kararlar alınarak şirketler nezdinde uygulaması sağlanmalıdır.

Gereğini bilgilerinize sunarız.

Bilgi için: Tüm EMO Şubeleri

TMMOB

KAYIP VE KAÇAK BEDELİNE KARŞI SOKAK EYLEMLERİ

Ankara'da EMO Genel Merkez ve Ankara Şube'nin birlikte gerçekleştirdikleri kampanya kapsamında 6-7 Şubat 2015 tarihlerinde Kızılay genelinde, 9 Şubat 2015 tarihinde Enerjisa Ulus Müşteri Hizmetleri Merkezi önünde, 10 Şubat 2015 tarihinde Kızılay'da, 12 Şubat'ta Sıhhiye'de, 20 Şubat'ta Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Hamımeli Sokak'taki ödeme merkezi önünde bildiri dağıtımı, kitlesel basın açıklaması ve dilekçe eylemleri gerçekleştirildi.

Kızılay'da 6-7 Şubat 2015 tarihlerinde sloganlar eşliğinde yapılan bildiri dağıtımları sırasında, TMMOB'ye sahip çıkılması, haksız olarak tahsil edilen kayıp ve kaçak bedellerinin iadesi talep edildi.

Ulus Atatürk Heykeli, Atatürk Bulvarı, Çankırı Caddesi, Anafartalar Caddesi, Ulus Hali'nde 9 Şubat 2015 tarihinde yapılan bildiri dağıtımına halkın ilgisi büyük oldu. Elektrik Mühendisleri Odası Müdürü Emre Metin yaptığı açıklamada, “Konut faturalarında 700 milyonluk karambol. Dağıtım bedeli zammı nedeniyle elektrik faturaları aracılığıyla 2014 yılı itibariyle 29 milyonu aşkın mesken abonesinden aylık asgari tüketim üzerinden en az 57.2 milyon lira

şirketlere haksız yere yurttaşların parası aktarılacaktır” dedi. Metin, sadece mesken abone-lerinden yapılan asgari aktarım tutarının yıllık 687 milyon liraya ulaşacağını kaydederken, açıklamasını şöyle sürdürdü:

“Dağıtım şirketlerine kaynak aktarımı öyle bir boyuta taşınmıştır ki, yalnızca dağıtım bedeli adı altında yurttaşlardan yapılan aktarımı yüzde 30 zamlandırmakla kalmamıştır. Kamu kurumu olan ve arz güvenliği, elektrik şebekesinin sağlıklı işlemesi bakımından yatırım, bakım-onarım gibi yükümlülükleri olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş.’nin payını bile dağıtım şirketlerine kaydırmıştır. Özelleştirmelerin ardından elektrik kullanıcılarına sunulan dünya, hile ve hüleden ibaret kalem oyunlarıdır. Bu oyunlara karşı, elektrik kullanıcılarını koruyacak bir yapı bulunmadığı gibi, hakkını yargıda arayan kullanıcılar bile iktidarın yasa değişiklikleriyle yine mağdur edilmektedirler. Dağıtım kurumları bir an evvel özerk şekilde kamu yararına çalışacak yapılabilmeler olarak işletilmek üzere kamuya devredilmelidir.”

EMO üyeleri ve çalışanları 10 Şubat 2015 tarihinde de Kızılay’da “Paramızı Geri Verin” başlıklı bildiri dağıtımını gerçekleştirdi. EMO yöneticileri, üyeleri ve çalışanları; İzmir Caddesi, Atatürk Bulvarı, Güvenpark, Kızılay metro içinde, Yüksel Caddesi, Meşrutiyet Caddesi, Selanik Caddesi ve Sakarya Caddesi’nde “Kayıp kaçak ödemiyoruz” sloganları eşliğinde kayıp kaçak bedellerinin iadesi ile ilgili yazılmış dilekçe örneklerini dağıttılar.

Sıhhiye’de 12 Şubat 2015 tarihinde gerçekleştirilen eylemde de Atatürk Bulvarı (Zafer Çarşısı Önü), Sakarya Caddesi, Mithatpaşa Caddesi, Sıhhiye Yenişehir Pazarı, Abdi İpeçki Parkı’nda yürüyüş eşliğinde bildiri dağıtılarak, halka kayıp kaçak bedellerinin iadesi ile ilgili yapmaları gereken işlemleri anlattılar.

Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin Hanımeli Sokak’ta bulunan ödeme merkezi önünde 20 Şubat 2015 tarihinde yapılan kitlesel basın açıklamasında, EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Akgün Yalçın ve EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Şakir Aydoğan konuştu. Etkinlik kapsamında simgesel olarak fatura yakma eylemi gerçekleştirildi. EMO yöneticileri, üyeleri, çalışanlar ve vatandaşlar kayıp kaçak bedellerinin iadesi için hazırladıkları dilekçeleri Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.’ye verdiler.

EMO önünde toplanan üyelerimiz İhlamur Caddesi, İzmir Caddesi, Necatibey Caddesi, Atatürk Bulvarı ve Hanımeli Sokak’ta “Paramızı geri verin. 2006-2014 arasında 33 katrilyon lira kayıp kaçak bedeli alındı” başlıklı broşürü dağıtarak “Kayıp kaçak ödemiyoruz” sloganları ile yürüdüler. Başkent Elektrik Dağı-

tım A.Ş. önünde konuşan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Akgün Yalçın sunları söyledi:

“Bedellerin bir an önce vatandaşlara geri ödenmesi gerektiğini söylüyoruz. Ne yazık ki bakanlık yetkilileri her gün başka açıklamalar yapıyor. Bu yasanın gerekçesinde fiili olarak 33 milyar TL'nin ödenmiş olduğunu bu bedelin dağıtım şirketlerinin kasasından çıkması durumundan 21 dağıtım şirketinin batacağını söylüyor bakanlık yetkilileri. Buradan soruyoruz bakanlık yetkililerinin görevi 21 dağıtım şirketinin batmasını engellemek midir yoksa vatandaşın kat be kat artan enerji bedelini düşürmek midir? Yasa koyucuların uygulayıcıların vatandaş lehine düzenleme yapmasını bekliyoruz”

Yalçın'ın ardından basın açıklamasını EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Şakir Aydoğan okudu. Aydoğan, elektrik faturalandırmalarında yaşanan sorunlara şöyle dikkat çekti:

“Elektrik dağıtım şirketlerinin 1 ayı aşan faturalandırmaları nedeniyle yüksek meblağlarla zor durumda bıraktığı yurttaşların, Ocak 2015'den itibaren yürürlüğe sokulan tarife ile de gizli zamma maruz bırakıldığı ortaya çıktı. Dağıtım şirketlerine 2014 yılındaki kadar hedef kayıp ve kaçak bedel aktarımının aynen devam etmesi için; 2015 yılında azaltılması gereken kayıp ve kaçak bedel tutarı faturanın başka kalemine aktarılarak, faturalardan çıkarılması gereken kayıp ve kaçak bedellerinin 'dağıtım bedeli' içine giydirme yöntemine başvurularak elektrikte hülle yoluna gidildi.

Faturalardaki kayıp ve kaçak bedelini dağıtım bedeline giydirme oyunu sonucunda dağıtım şirketlerinin, mesken kullanıcılarından tahsil ettikleri dağıtım bedeli, Ocak 2015'te Aralık 2014'e göre yüzde 29.6 oranında zamlandırılırken; kullanılan kilovat saat başına 2.86 kuruş olarak mesken kullanıcılarından tahsil edilen dağıtım bedeli 3.71 kuruşa çıkarıldı. Böylece 230 kilovat saatlik asgari tüketimi olan 4 kişilik bir ailenin ödemek zorunda kaldığı aylık elektrik faturası 36.4 TL'ten 90.5 TL'ye fırlayarak 2,5 kat artarken toplam fatura tutarı da yüzde 150 oranında artış göstermiştir.

Bu bedellerin yıllık düzenlendiği düşünülse dahi 2014 enflasyonunun yüzde 10'un altında olduğu dikkate alındığında, dağıtım şirketlerine aktarılan dağıtım bedeli kaleminde enflasyonu da kat kat aşan zam yapıldığı görülmektedir.

AKP Hükümeti, dağıtım şirketlerine kaynak aktarımını öyle bir boyuta taşımıştır ki, yalnızca dağıtım bedeli adı altında yurttaşlardan yapılan aktarımı yüzde 30 zamlandırmakla kalmamış, kamu kurumu olan ve arz güvenliği, elektrik şebekesinin sağlıklı işlemesi bakımından yatırım, bakım-onarım gibi yükümlülükleri olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin payını bile dağıtım şirketlerine kaydırmıştır.

Toplamda tüketicilerin faturalarında değişiklik yapılmamasına rağmen, dağıtım şirketlerine kaynak aktarımı için muhasebe oyunları yapılmıştır. Kayıp ve kaçak hedef oranları doğrultusunda faturalarda azaltılan kayıp ve kaçak bedeli, yine faturadaki dağıtım bedeline kaydırılarak, kayıp ve kaçak oranlarını indirseler de indirmeseler de şirketlerin aynı paraları faturalardan tahsil etmesine olanak sağlanmaktadır. Dağıtım kurumları bir an evvel özerk şekilde kamu yararına çalışacak yapılanmalar olarak işletilmek üzere kamuya devredilmelidir. Buradan Dağıtım Şirketleri yöneticilerine seslenmek istiyoruz; AKP'nin gayretkeşliğine güvenmeyin! Evrensel hukuk normlarına aykırı Meclis'teki yasal düzenlemeler eninde sonunda iptal edilir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kayıp ve kaçak bedellerinin iadesine ilişkin emsal kararı çerçevesinde bugüne kadar tahsil ettiğiniz bedelleri iade edin. Ayrıca dilekçe verdiğimiz bu tarihten itibaren elektrik faturalarında hukuka aykırı olacak şekilde hiçbir isim adı altında kayıp ve kaçak bedeli yansıtılmamasını, aksi durumda hukuki ve cezai yollara başvuracağımızı buradan ihtaren bildiriyoruz.”

EMO'DAN KAYIP VE KAÇAK OYUNLARINA KARŞI BASIN AÇIKLAMALARI

ELEKTRİĞE KAYIP KAÇAK ZAMMI

AKP iktidarının, susuzluk ve dünyada dolar artışına dayandırdığı elektrik zammının altından yine kayıp kaçak oyunu çıktı. Konutların elektrik fiyatlarına yüzde 9 olarak yansıtılacak zammın yüzde 51.6'sı kayıp ve kaçak bedelindeki artıştan kaynaklandı. Elektrik alış maliyetini gösteren çıplak elektrik fiyatı mevcut tarife göre yalnızca yüzde 5 artarken, kayıp ve kaçak bedeli ise yüzde 39.76 arttırıldı. Böylece kayıp ve kaçak bedelinin birim kilovat saat elektrik tarifesindeki payı, konutlar için yüzde 11.67'den yeniden yüzde 14.97'ye kadar yükseltilmiş oldu. Tarifedeki kayıp ve kaçak payı alçak gerilim sanayi abonelerinde yüzde 17.73'e kadar çıktı. Hükümetin bayram hediyesi elektrik zammıyla 4 kişilik bir ailenin aylık elektrik gideri ise 90 lirayı aştı.

Elektrikte Özelleştirme Balonu Tarifeyi Patlattı

Elektrik alanında özelleştirmelerle kayıp ve kaçakları azaltacağını; daha ucuz, verimli ve kesintisiz elektrik sunulacağını; yatırımların yapılmasını sağlayacağını iddia eden AKP iktidarının hedefleri çöktü. Elektrik dağıtımının özelleştirilmesiyle dağıtım şirketlerinin brüt kar marjı artışından kayıp ve kaçak bedellerini sürekli revize etme taleplerine, çiftçilerin gelir desteklerini gasp etmeye varıncaya kadar her türlü isteklerini karşılayan iktidar, "kamunun sırtından dağıtım şirketlerini besleme" modelini yürürlüğe koymuş oldu. Bu modelle kayıp ve kaçak bedelleri sürekli revize edilip, şirketlerin zam talepleri karşılanırken, son yapılan yüzde 9'luk zammın altından da kayıp ve kaçak artışı çıktı. Zammın yaridan fazlasını kayıp ve kaçak bedeline yapılan artışlar oluşturdu.

Dağıtım özelleştirmeleri sonucunda bir bölgede yapılan elektrik kesintileriyle arz güvenliğini dahi tehlikede bırakabilen iktidar, üretim özelleştirmeleri nedeniyle de fiyatlara müdahale olanağını giderek kaybetmektedir. Özellikle hidrolik santralleriyle ve yerli kaynaklara dayalı üretimleriyle piyasada oluşan yüksek satış fiyatlarını tutmaya çalışan kamu elektrik kuruluşlarının özelleştirilmesiyle bu olanak kaybolmuştur. Kuraklık nedeniyle yaşanan sıkıntı ise daha da büyümüştür. Yani iddia edildiği gibi bu zam kuraklık ve dünya piyasalarında yaşanan dövizdeki dalgalanma nedeniyle değil, hükümetin yanlış politikalarından kaynaklanmaktadır. Elbette döviz kurlarının ve kuraklığın elektrik fiyatları üzerinde etkisi vardır. Ancak açıklanan tarifelerin de bizzat ortaya koyduğu gibi söz konusu etki AKP Hükümeti'nin piyasacı uygulamaları nedeniyle katmerlenmiş, bu olumsuz doğa koşullarıyla ve dış dünyadaki etkenlerle mücadele olanağı yitirilmiştir.

Tarifedeki Kara Delik: Kayıp ve Kaçak

Yılbaşında da kayıp ve kaçak hedefleri gereği tarifede olması beklenen düşüş, iktidarın ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) tarife içerisinde yaptığı kalem oyunlarıyla hiç edilmiştir. Bu durum da dikkate alındığında bugün tarifedeki zammın yaridan fazlasını oluşturan kayıp ve kaçak zammının aslında daha da yüksek olduğu görülecektir. Ocak 2014

tarifesinde konutlardan birim kilovat saat başına tahsil edilen kayıp ve kaçak bedeli, hedefler gereği yüzde 23 azaltılarak 4.4 kuruştan 3.4 kuruşa indirilirken, bu indirim faturalara yansıtılmadan diğer kalemlerde enflasyon hedefini de aşan artışlar yapılarak yok edilmişti.

Bayram Hediyesi Zamlı Tarife

EPDK tarafından açıklanan yeni tarife ile birim kilovat saat başına konutlar için elektrik fiyatı, enerji alış maliyeti, dağıtım, iletim, perakende satış hizmeti bedelleri ile kayıp ve kaçak bedeli dahil olmak üzere yüzde 9 artışla 28.49 kuruştan 31.05 kuruşa çıkarıldı. 4 kişilik bir ailenin asgari aylık tüketiminin 230 kilovat saat olduğu dikkate alındığında, mevcut durumda 83.2 TL olan fatura, 90.65 TL'ye yükseltildi. Aylık 7.5 TL'lik artışla, şirketler hane başına yıllık en az 90 TL fazladan tahsilat yapacaklar. Bu da yaklaşık 29 milyon mesken abonesi olduğu dikkate alındığında dağıtım şirketlerine yıllık 2 milyar 610 milyon TL'lik aktarım olanağı sağlamaktadır. Yurttaşlardan yapılacak bu aktarımın 1 milyar 58 milyon TL'si ise kayıp ve kaçak bedelindeki, şirketlerin hedeflerini tutturamamaları nedeniyle yapılan yükseltmeden kaynaklanıyor. Üstelik bu hesaplamalar yalnızca konut tüketicileri bazında yapıldığı için dağıtım şirketlerine yapılan aktarımın daha da büyük olduğu açıktır.

Hükümet yapılan zamlarla bir yandan dağıtım şirketlerinin kamu üzerinden finansmanını sağlarken, Cumhurbaşkanlığı seçimleri dahil olmak üzere seçim bütçeleri nedeniyle oluşturdukları açığı kapatmak için de kaynak yaratmış olmaktadır. Ekim 2014 zammı sayesinde elektrik faturaları üzerinden tahsil edilen vergi, fon ve paylar da artırılmış olmaktadır. Sadece bu artış nedeniyle 1 yılda konut kullanıcıları üzerinden 546 milyon TL daha fazla tahsilat yapılacaktır.

Kayıp ve Kaçak Hedefini Tutturamayana El Konulsun

Elektrik tarifelerine yapılan zamlar, iğneden ipliğe kadar toplumun yaşamını doğrudan etkileyecek, pek çok temel ürün için fiyat artışlarına yol açacaktır. Bu durum, gelir dağılımı giderek bozulan ülkemizde, insanların temel maddelere ulaşımını zorlaştırırken; elektrik yoksulluğunu da artıracaktır. Elektrik fiyatlarındaki bu fahiş artış karşısında kayıp ve kaçak kullanımının da artma riski bulunmaktadır. Bırakın dağıtım şirketlerinin kayıp ve kaçak azaltmasını; kar uğruna yoksul insanların kaçak elektrik kullanımına itildiği, bu kaçakın da borcunu ödeyen yurttaşlar tarafından şirketlere ödendiği garip bir saadet zinciri yaratılma riski bulunmaktadır. Acilen kayıp ve kaçak konusunda ekonomik, teknik ve toplumsal gerçekler dikkate alınarak önlemler alınmalıdır. Kayıp ve kaçak hedeflerini tutturamayan dağıtım şirketlerine de kamu adına el konulmalıdır. Elektrik dağıtım ve üretim özelleştirmelerinin yol açtığı tahribata bir an evvel son verilmeli, kamunun inisiyatif alacağı yeni bir modele geçiş yapılmalıdır.

AKP'DEN YURTTAŞLARA KAYIP KAÇAK ÇALIMI

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun, kayıp ve kaçak bedellerinin haksız olduğu ve yurttaşlara geri ödenmesine yönelik kararına karşı AKP Hükümeti, kayıp ve kaçak bedellerinin dürüst kullanıcılardan tahsil edilmesi için harekete geçti. Maliyet unsuru olarak kayıp ve kaçak bedellerinin faturalara yansıtılmasını yasa ile düzenlemeye çalışan iktidar, uygulamaya karşı yurttaşların dava açmaları, tüketici hakem heyetlerine başvurmalarını da yasaklamayı planlıyor. Bugüne kadar yurttaşların geri aldıkları kayıp ve kaçak bedelleri de geriye dönük olarak mahkeme giderleri dahil olmak üzere yeniden tarifelere yansıtılacak.

Dağıtım şirketlerinin haksız kazançlarını, hukukun genel ilkeleri de çiğnenmek suretiyle garanti altına almaya çalışan bu düzenleme taslağı, dava açma hakkını engelleyici ve açılmış olan davaların düşmesini içermesiyle, hukuki güvenlik ilkesine aykırı olduğu gibi, temel insan haklarının ihlali niteliği taşımaktadır.

Hazırlanan yasa taslağıyla, "Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır" düzenlemesi getiriliyor. Bugüne kadar herhangi bir yasal mevzuatta yer almayan kayıp ve kaçak enerji bedellerinin tüketiciye yansıtılmasına yönelik ayrıntılı düzenleme yapılan taslağa göre, kayıp ve kaçak hedeflerinin tespitini ve bu bedelin tüketicilere yansıtılması çalışmalarını EPDK gerçekleştirecek.

Yurttaşlara Hak Arama Yasağı

Yapılmak istenilen yasal düzenleme ile vatandaşların tüketici hakem heyetlerine başvurmaları ve bu yolla maddi hatalar dışında kendilerinden haksız tahsil edilen bedelleri talep etmelerinin önü tıkanıyor. Kayıp ve kaçak bedelinin "vergi, resim ve harç" olmadığını ileri süren ve "maliyet unsuru" olarak tanımlayan yasa çalışmasında, yurttaşların hukuki mücadele hakkı şöyle engelleniyor:

"Kurul kararları yürürlükte olduğu müddetçe, kararlar uyarınca kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinca yapılan uygulamalar, maddi hatalar hariç düzenleyici işlemin iptalinden bağımsız olarak dava konusu edilemez ve Tüketici Hakem Heyetlerine müracaat edilemez. Söz konusu bedeller ile ilgili mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden dağıtım şirketleri ya da görevli tedarik şirketleri tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler tarifeler yoluyla karşılanır."

Yasa taslağına eklenen bir geçici madde ile devam eden davalar da geçersiz kınıyor. Buna göre, tüketici hakem heyetlerine başvuru ya da tüketici mahkemeleri ile icra müdürlüklerinde devam eden her türlü icra takibi, dava ve başvurular da düşecek.

Hükümet, bu düzenleme ile hem Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararını yok saymakta, hem kararın gerekçesini dahi dikkate almamakta, hem de yurttaşların gelirlerine şirketlere aktarmak üzere el koymaktadır. EMO olarak söz konusu yasa çalışmasına ilişkin temel saptamalarımızı maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

3 Yılda 13 Milyar Liralık Kayıp ve Kaçak Tahsilatı

- Kayıp ve kaçak oranlarını indirecekleri söyleyiyle elektrik dağıtım kurumlarını satan AKP Hükümeti, bugüne kadar EPDK ile birlikte yaptığı düzenlemelerle şirketlerin kayıp ve kaçak hedeflerini revize ederek, hedeflerin bile üzerinde yurttaşlardan haksız tahsilat yapmalarına olanak sağlamışlardır. En son açıklanan 2012 yılı verileri ve 3 aylık tarife-

lerdeki her bir kullanıcı grubu için ayrı belirlenen kayıp ve kaçak bedelleri esas alınarak, ortalama kilovat saat başına tahsil edilen kayıp ve kaçak bedeli hesaplanmış ve 2012 yılında 134.7 milyar kilovat saatlik tüketim üzerinden 3.5 milyar lira kayıp ve kaçak bedelinin yurttaşlardan şirketlere aktarıldığı tespit edilmiştir. 2013 yılında yüzde 1.5 tüketim artışı dikkate alınarak, yine abone gruplarına göre kayıp ve kaçak bedelleri esas alınıp yapılan hesaplamada ise 136.7 milyar kilovat saatlik tüketim üzerinden kayıp ve kaçak tahsilatının 5 milyar TL'ye ulaştığı görülmüştür. 2014 yılında yine tarife gruplarına göre kayıp ve kaçak bedelleri ortalaması dikkate alındığında yüzde 2'lik tüketim artışı tahminiyle kayıp ve kaçak bedelinin bu yıl da 5 milyar TL olacağı belirlenmiştir. Söz konusu düzenleme 3 yılda 13 milyar TL'ye ulaşan haksız kayıp ve kaçak bedeli tahsilatını garantilediği gibi, hem de kayıp ve kaçak hedeflerini her seferinde şirketlerle birlikte EPDK'nın yeniden belirlemesine dayanak kazandırmaktadır. Yani 3 yılda kayıp ve kaçak yoluyla şirketlere yurttaşlar üzerinden aktarılan 13 milyar TL, 18 dağıtım şirketinin özelleştirmeleri ile "övünülen" 12-13 milyar dolarlık satış rakamının yaklaşık yarısına işaret etmektedir. Özelleştirmenin "güzelliği" yurttaşlara değil, şirketleredir.

Yasal Olsa da Adaletsiz

- Öncelikle Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, "Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ile başka kişiler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin, kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmek hukuk devleti ve adalet düşünceleri ile bağdaşmamaktadır" saptamasını yapmıştır. Görüldüğü gibi karar; kayıp ve kaçak bedellerinin yasal dayanağı olmamasına değil; hukuka ve adalete uygun olmamasına dayanmaktadır. Yani yapılmak istenen adaletten uzak bir yasal düzenleme arayışıdır.

- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, mevcut uygulamanın kamu yararına aykırılığını net bir şekilde tespit etmiştir. Parasını her halükarda tahsil eden dağıtım şirketlerinin çağın teknik gelişmelerine ayak uydurmasına engel olunduğu, kendi teknik alt ve üstyapısını yenileme ihtiyacının duyulmayacağı, elektriği hırsızlamak suretiyle kullanan kişilere karşı önlem alma ve takip etmek için gerekli girişimlerde bulunulmasının engelleneceği belirtilmiştir. Yani dağıtım şirketlerine her durumda kar ettirme üzerine kurulu bu sistemde kamu yararı bulunmamaktadır.

Kaçak Kullanım Maliyet Unsuru Kabul Edilemez

- Kayıp ve kaçak bedellerinin özelleştirme öncesinde de tarifelere yansıtıldığı belirtilerek, bu bedelin maliyet unsuru olarak kabul edilmesi düşünülemez. Kamu elindeyken kayıp ve kaçığın tarifelerle tüketicilerden tahsil edilmesi kararı "vergi salma" benzeri bir karar olarak siyasi iradenin tercihi olabilir. Ancak serbest-

leştirilmiş bir piyasada hırsızlığın bedelinin dürüst yurttaşlardan tahsilatı söz konusu olamaz. Serbest piyasada hırsızlığa karşı tek sistem olarak “sigorta” uygulaması ya da şirket sahibinin sorumluluğu esastır. Kaldı ki bu uygulamanın devamı Yargıtay kararında belirtildiği gibi özelleştirmelerin temel gerekçelerinden olan kayıp ve kaçakların en aza indirilmesi iddiasıyla gelişmektedir.

Kayıp ve Kaçak Denetimsiz

- Özelleştirmelerle birlikte kayıp-kaçak oranlarının gerçekte ne kadar olduğu da bilinemez hale gelmiştir. Şirketlerin talepleri üzerine önce genel olarak daha sonra bazı bölgeler bazında hedef kayıp-kaçak oranları sürekli olarak yükseltilmiştir. Gerçekleşen kayıp-kaçak oranları ise dağıtım şirketleri tarafından bilinmekte, kamuoyuna net bir bilgi verilmediği gibi, bu alanda sağlıklı bir denetim ortamı da bulunmamaktadır. 2013 yılı için gerçekleştiği ifade edilen yüzde 17.92 oranındaki ortalama kayıp-kaçak miktarının, gerçekte ne kadar olduğunun kamusal bir denetim ve tespitle ortaya konulması zorunludur.

- İletim ve dağıtım altyapısında meydana gelen teknik kayıpların en aza düşürülmesi için teknolojik yatırımların, bakım-onarım çalışmalarının yerinde, zamanında, tekniğine uygun ve ehil personel eliyle yapılması sağlanmalıdır. Vatandaşların kaçak kullanımlarının engellenmesi amacıyla denetim mekanizması geliştirilmesi, kaçak kullanımın ortadan kalkması için dağıtım şirketlerinin gerekli tedbirleri alması sağlanmalıdır. Burada devlete düşen kayıp ve kaçak kullanımın sosyoekonomik boyutunu dikkate alarak “sosyal devlet” kapsamında elektriğin temel bir insani hak olduğu gerçeğinden hareket ederek çözümler üretmektir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
1 OCAK 2015

Kayıp ve Kaçak Oyunlarının Ardı Arkası Kesilmiyor... AKP'DEN ADRESE TESLİM YASA ARAYIŞI

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülmeye başlanan, bir grup AKP milletvekili tarafından 23 Ocak tarihinde verilen 2/2616 numaralı yeni bir Torba Yasa Teklifi ile “kayıp ve kaçak oranı yüksek bölgeler için Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) diğer bölgelerden farklı düzenlemeler yapması” gibi ucu açık, keyfi bir düzenleme getirilmek istenmektedir. Böylesi muğlak ve geniş yetki verilmesi yasama yetkisinin de devri anlamına gelmektedir. Yani AKP'ye yakın ya da elektrik kesintileri gibi yollarla AKP ile siyasal-ekonomik pazarlıkları da kapsayan “havuç-sopa” ilişkisi yürüten belli bazı dağıtım şirketlerine özel düzenleme yapılmak istenmektedir.

Kayıp ve Kaçakta Yetkisizlik İtirafı

Ayrıca yine bu yasa teklifiyle, kayıp ve kaçak gerçekleştirmeleri dikkate alınarak yeniden kayıp ve kaçak hedef oranlarının belirlenmesinin söz konusu olacağı, buna da yasal dayanak yaratılmak istendiği anlaşılmaktadır. Bu durumda “Bugüne kadar yapılan kayıp ve kaçak hedef

oranlarının değişiklikleri hangi yasal mevzuata dayandırılmıştır?” sorusu ortaya çıkmaktadır. Bu yasa teklifi, bugüne kadar EPDK’nın kayıp ve kaçak hedef oranlarını revize ederken, yasal dayanağı olmayan keyfi bir süreç işletildiğinin göstergesidir.

Özelleştirme İhaleleri Sakatlandı

Hedef kayıp ve kaçak oranlarının değiştirilmesi, özelleştirme ihalelerinin koşullarını sonradan değiştirmek anlamına gelmektedir. Yani ihalelerdeki şeffaflığı yok eden, ihaleyi sakatlayan bir uygulama yapılmaktadır.

Faturalarda İçerden Bilgi Sızdırmaya Dayalı Manipülasyon

Ocak ayında bazı elektrik dağıtım bölgelerinde çok sayıda yurttaşın şikayetine neden olan elektrik tüketimlerinin mevcut uygulamadaki 1 aylık süre aşılarak 2015 yılına sarkıtılarak faturalandırılması ve kullanıcıların yüksek tutarlarla mağdur edilmesinin altında da bu yasal düzenleme arayışının yattığı anlaşılmaktadır. Borsada “insider trading” denilen içerden bilgi sızdırma suçu enerji alanında işlenmektedir. Nitekim EPDK Başkanı Mustafa Yılmaz’ın “Bu tür manipülasyonlar bekliyorduk” açıklaması da bunu göstermektedir. Yani şirketler böyle bir düzenleme yapılacağı bilgisini alarak, faturaları 2015 yılına sarkıtarak baz alınacak 2014 yılı kayıp ve kaçak oranlarını yüksek göstermek üzere muhasebe oyununa başlamışlardır. Yine EPDK Başkanı’nın “Bu tür manipülatif girişimleri bekliyorduk. Hazırlıydık. 12 değil, 11 aya böleriz” formülü de muhasebe oyununu ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Çünkü 2014 sonu ve 2015 başında yurttaşlara 2 aylık fatura kesilmesine dayanan muhasebe oyunu yalnızca tek taraflı değil çift yönlü şirketlerin kasasına çalışabilecek işleyişe sahip görünmektedir.

Revize Olmadı, Faturayı Sarkıtma Oyunu

2014 yılı kayıp ve kaçak hedeflerini tutturamayan şirketler, Aralık ayına ait kayıp ve kaçak miktarını 2015 yılına sarkıtarak, kasalarından çıkacak olan kayıp ve kaçak cezasından kurtulacaklar mıdır? Kaldı ki tüm bu manipülatif girişimlere karşı önlemler alınsa dahi bu muhasebe oyunlarına göz mü yumulacaktır? Yurttaşların mağduriyeti nasıl giderilecektir?

Ne yazık ki enerji alanı yapılan özelleştirmeler ve piyasalaştırma süreciyle şirketlerin muhasebe oyunlarından, manipülasyonlara, spekülasyonlara, şalter indirmelere, elektrik kesmelere kadar uzanan orman kanunlarının geçerli olduğu bir alan haline getirilmiştir ve bunun faturası da halka kesilmektedir. Kar elde etme üzerinden kurulan mantıkla, kayıp ve kaçakla mücadelede uzaklaşmış, şirketlerin karlılığı asıl hedef olmuştur. Sözde özelleştirme sürecinde iddia edilen hedeflenen kayıp ve kaçak oranını tutturamayan şirketlerin aradaki farkı ceza olarak kendi kasasından ödemek zorunda kalmasına dayalı ceza yöntemi “sürekli hedeflerin revize edilmesiyle” ortadan kaldırılmış, şirketlerin cezası yurttaşlara yöneltilmiştir.

Ceza Kullanıcıya Yıkılmaz

Hükümet tarafından Meclis’e 28 Ocak tarihinde gönderilen yeni bir yasa tasarısıyla da Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun yurttaşlardan alınmasını hukuksuz bulduğu kayıp ve kaçak bedellerinin “maliyet unsuru” olarak faturalara yansıtılması yasallaştırılmak istenmektedir. Ayrıca EPDK’nın hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin faturalara yansıtılması konusunda yetkilendirilmesi söz konusudur. Tasarıya göre, yargı kararıyla kayıp ve kaçak bedellerini geri alan tüketicilere yapılan ödemeler de mahkeme masrafları dahil

olmak üzere yeniden tüm yurttaşlara yansıtılacak. Yurttaşların yargı yoluyla haklarını arama-sının önü ise tüketici mahkemelerinin yetkisinin “EPDK düzenleyici işlemlerine uygunluk” kriteriyle sınırlandırılarak kapatılmak isteniyor. Ancak idari kararların da yargı denetimine tabi olduğu unutulmamalıdır. Öncelikle kamu elindeyken kayıp ve kaçığın kullanıcılardan tahsil edilmesi kararı “vergi salma” gibi siyasi bir karar olarak kabul edilebilir. Ancak serbest piyasada hırsızlığın bedelinin dürüst yurttaşlardan tahsilatı ya da “malını koruyamayan basiretsiz tüccarların cezası” kullanıcıya kesilemez.

Sanal Maliyetler Yaratılıyor

Tasarıyla kullanıcılara yeni yükler de getirilmektedir; sanki perakende satış hizmet maliyetinin dışındaymış gibi “faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti” eklenmektedir. Mevcut Tarifeler Yönetmeliği’nde perakende satış hizmeti “Perakende satış lisansına sahip şirketler tarafından, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında, tüketicilere sağlanan faturalama ve tahsilat gibi diğer hizmetleri” olarak tanımlanmaktadır. Yaratılan sanal maliyetlerle, farklı isimler altında, mükerrer tahsilatlarla elektrik kullanıcılarından dağıtım şirketlerine yeni kaynak aktarımı sağlanmak istenmektedir.

Görüldüğü gibi yargı kararları, EPDK kararları, kanun teklifleri, tasarıları havada uçmakta; enerji alanında yurttaşlardan, dağıtım şirketlerine, yargıdan, hükümete varıncaya kadar her kesim için bir kaos ortamı yaşanmaktadır. Bir an evvel dağıtım şirketlerinin kayıp ve kaçak oyunlarına son verilmelidir. İktidarın yurttaşların mağduriyeti pahasına dağıtım şirketlerine el ayak olmasını protesto ediyor ve bu adaletsiz girişimlere karşı her türlü mücadeleyi sürdüreceğimizi ilan ediyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
29 OCAK 2015

“Gizli Zam Yok” Dediler, Kayıp ve Kaçak Bedelini Dağıtım Bedeline Giydirdiler...

KALEM KALEM FATURA, BU OYUNU UNUTMA!

Elektrik dağıtım şirketlerinin 1 ayı aşan faturalandırmaları nedeniyle yüksek meblağlarla zor durumda bıraktığı yurttaşların, Ocak 2015’den itibaren yürürlüğe sokulan tarife ile de gizli zamma maruz bırakıldığı belirlenmiştir. Dağıtım şirketlerine 2014 yılındaki kadar hedef kayıp ve kaçak bedel aktarımının aynen devam etmesi için; 2015 yılında azaltılması gereken kayıp ve kaçak bedel tutarı faturanın başka kalemine aktarılmıştır. Faturalardan çıkarılması gereken kayıp ve kaçak bedellerinin “dağıtım bedeli” içine giydirme yöntemine başvurulmuştur.

Faturalardaki kayıp ve kaçak bedelini dağıtım bedeline giydirme oyunu sonucunda dağıtım şirketlerinin, mesken kullanıcılarından tahsil ettikleri dağıtım bedeli, Ocak 2015’te Aralık 2014’e göre yüzde 29.6 oranında zamlanmıştır. Kullanılan kilovat saat başına 2.86 kuruş olarak mesken kullanıcılarından tahsil edilen dağıtım bedeli 3.71 kuruşa çıkarılmıştır. Böylece 230 kilovat saatlik aşgari bir ailenin elektrik tüketimi nedeniyle dağıtım şirketlerine ödenen dağıtım bedeli 6.6 TL’den 8.5 TL’ye çıkmıştır. Bu bedellerin yıllık düzenlendiği düşünülse dahi 2014 enflasyonunun yüzde 10’un altında olduğu dikkate alındığında, dağıtım şirketlerine aktarılan dağıtım bedeli kaleminde enflasyonu da kat kat aşan zam yapıldığı görülmektedir.

Konut Faturalarında 700 Milyonluk Karambol

Dağıtım bedeli zammı nedeniyle elektrik faturaları aracılığıyla 2014 yılı itibarıyla 29 milyon 337 bin 454'e ulaşan mesken abonelerinden aylık asgari tüketim gerçekleştirdikleri varsayılsa bile 57.2 milyon lira şirketlere haksız yere yurttaşların parası aktarılacaktır. Sadece mesken abonelerinden yapılan en asgari aktarım tutarı yıllık 687 milyon liraya ulaşacaktır.

AKP Hükümeti, dağıtım şirketlerine kaynak aktarımını öyle bir boyuta taşımıştır ki, yalnızca dağıtım bedeli adı altında yurttaşlardan yapılan aktarımı yüzde 30 zamlandırmakla kalmamıştır. Kamu kurumu olan ve arz güvenliği, elektrik şebekesinin sağlıklı işlemesi bakımından yatırım, bakım-onarım gibi yükümlülükleri olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin payımı bile dağıtım şirketlerine kaydırmıştır.

TEİAŞ'ın Hakkı da Dağıtım Şirketlerine

Ocak 2015 itibarıyla mesken abonelerinin faturalarında iletim bedeli olarak yer alan kilovat saat başına 0.89 kuruşluk pay, 0.87 kuruşa düşürülmüştür. Asgari bir aile tüketimi dikkate alındığında, TEİAŞ'ın mesken abonelerinden tahsil edilen faturalarda dağıtım şirketlerine aktarılacak üzere feragat etmek zorunda bırakıldığı iletim bedeli tutarı, yıllık 12 milyon TL'yi aşmaktadır.

Elektrik Ucuzlamış, Haberimiz Yok!

EPDK'nın onayladığı 2015 Ocak tarifesini bir önceki tarife ile karşılaştırıldığında çarpıcı bir diğer sonuç ise aslında dağıtım şirketlerinin satın aldıkları elektrik için ödemek zorunda kaldıkları tutarın azaldığı gerçeğidir. Faturalara yansıtılan çıplak elektrik bedeli kilovat saat başına 21.81 kuruştan 21.67 kuruşa düşmüştür. Küçük de olsa bu indirim de dağıtım bedeli içine gydirilerek abonelere yansıtılmadan buharlaştırılmıştır.

Kağıt üzerinde ayrılmış olsalar da aynı şirketlerin sahip olduğu perakende hizmeti kapsamında, sayaç okuma başına tahsil edilen sayaç okuma bedelleri de yüzde 9.6 zamlandırılmıştır.

Toplamda tüketicilerin faturalarında değişiklik yapılmamasına rağmen, dağıtım şirketlerine kaynak aktarımı için muhasebe oyunları yapılmıştır. Kayıp ve kaçak hedef oranları

doğrultusunda faturalarda azaltılan kayıp ve kaçak bedeli, yine faturadaki dağıtım bedeline kaydırılarak, kayıp ve kaçak oranlarını indirirler de indirmeseler de şirketlerin aynı paraları faturalardan tahsil etmesine olanak sağlanmaktadır.

Özelleştirmelerin ardından elektrik kullanıcılarına sunulan dünya, hile ve hüleden ibaret kalem oyunlarıdır. Bu oyunlara karşı, elektrik kullanıcılarını koruyacak bir yapı bulunmadığı gibi, hakkını yargıda arayan kullanıcılar bile iktidarın yasa değişiklikleriyle yine mağdur edilmektedirler. Dağıtım kurumları bir an evvel özerk şekilde kamu yararına çalışacak yapılanmalar olarak işletilmek üzere kamuya devredilmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
1 ŞUBAT 2015

EPDK'nın yetkisiz olarak 2012 yılında 5 bölge için 3 yıllık kayıp ve kaçak hedeflerini yükseltmesinin maliyeti bugün ortaya çıkıyor: 1.6 milyar TL hane kullanıcılarının cebinden şirketlere aktarılıyor...

KAYIP VE KAÇAK HEDEFİNİ YÜKSELT, YURTTAŞIN CEBİNDEN MİLYARLARI ÇEK!

AKP iktidarının, elektrikte kayıp ve kaçak kullanımı önleyecekleri; kaliteli, kesintisiz ve ucuz elektrik sunacakları iddiasıyla kamudan özel kesime devrettiği elektrik dağıtım hizmetinde hedefler şaştı.

Elektrik dağıtım özelleştirmelerine yönelik olarak ilk 5 yıllık geçiş döneminde kayıp ve kaçak hedefleri bölgeler bazında ayrı ayrı belirlenirken, TEDAŞ geneli için de ortalama 2006'da yüzde 17.20, 2007'de yüzde 15.28, 2008'de yüzde 13.69, 2009'da yüzde 12.38 ve 2010 yılında yüzde 11.27 olması öngörülmüştü. Ancak bu hedefler tutturulamadığı gibi 2011 yılından itibaren ikinci 5 yıllık dönem için hedef kayıp ve kaçak oranları çok daha yüksek düzeylerde tespit edildi. Hedeflerin yükseltilmesinden 2009 yılında dağıtım kuruluşlarını devralan "Başkent Elektrik ve Meram Elektrik" yararlandırılırken, Sakarya Elektrik hedef yükseltme uygulamasına dahil edilmedi. 2010 yılında sözleşme imzalayan şirketlerden Uludağ, Çamlıbel ve Çoruh da hedef yükseltmesinden yararlanamazken, hedef kayıp ve kaçak oranlarındaki yükseltmeyle fazladan tahsilat kapısını aralayan şirketler "Osmangazi, Yeşilirmak, Fırat" oldu. Yani elektrik dağıtım bölgeleri devredildikten sonra ikinci 5 yıllık dönem için yüksek belirlenen kayıp ve kaçak hedefleriyle daha fazla tahsilat yapma olanağına kavuşturuldular.

5 Bölgeye Özel Hedef Artışı

EPDK, 16 Aralık 2010 tarihinde bölgeler bazında açıkladığı ikinci 5 yıllık kayıp ve kaçak hedeflerinde, 5 bölge için 15 Kasım 2012 tarihinde yine değiştirmeye başvurdu. TBMM'de görüşülmeye başlanan tasarıyla aslında bu hedeflerle oynama yetkisi olmadığı ortaya çıkan EPDK; 2013, 2014 ve 2015 yılları için, Dicle, Vangölü, Aras, Toroslar ve Boğaziçi'nin hedef kayıp ve kaçak oranlarını artırdı. Kayıp ve kaçak hedeflerinde 2013 yılı için en büyük artış yüzde 68.97 ile Dicle Bölgesi'nde olurken, sırasıyla yüzde 63.63'le Vangölü Bölgesi ikinci, yüzde 45.86 ile Aras Bölgesi üçüncü, yüzde 38.50 ile Toroslar Bölgesi dördüncü ve yüzde 29.95 ile Boğaziçi Bölgesi beşinci oldu. Bu hedef kayıp ve kaçak oranları yükseltme düzeyi 2014 ve 2015 yılı için de Aras haricindeki bölgelerde aynı oranda tutulurken, Aras Bölgesi için 2014 yılı hedef kayıp ve kaçak oranı artışı yüzde 30.98, 2015 yılında ise yüzde 17.57 düzeyinde gerçekleştirildi.

**BU SAYI
DÜNYANIN
KAYIP-KAÇAK
ALINMA**

33 KAT
KAYIP-KAÇAK

TÜRK MÜHENDİSLERİ ODASI
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Kayıp Kaçak Hedefine Yüzde 35 Ayarı

Bu 5 bölge için hedef kayıp ve kaçak oranlarını artırma kararı, 2013 yılı için Türkiye kayıp ve kaçak ortalamasında yüzde 35'lik artış yapılması anlamına geliyor. 2013 yılı TEDAŞ istatistiklerine göre 31 milyon 495 bin kilovat saatlik kayıp ve kaçak tüketim gerçekleşmiş ve toplam tüketimin yüzde 19.40'ını oluşturmuştur. Gerçekleşen tüketim miktarları dikkate alınıp, tek tek dağıtım bölgeleri için belirlenmiş hedef kayıp ve kaçak oranları uygulandığında 2013 yılında gerçekleşmesi gereken kayıp ve kaçak miktarının 21 milyon 988 bin kilovat saat ile toplam tüketimin yüzde 13.54'ü düzeyinde kalması gerekiyordu. Ancak EPDK'nın kararıyla toplam tüketimin yüzde 18.29'una ulaşan 29 milyon 691 bin kilovat saat kayıp ve kaçak miktar hedefi üzerinden elektrik kullanıcılarından kayıp ve kaçak bedeli tahsil edilmesine olanak sağlandı.

1 Yılda Hanelerden 1.7 Milyar Çekildi

2013 yılında tarifeye yansıtılan kayıp ve kaçak bedelinin de her 3'er aylık dönemlerde büyük farklılıklar içerecek şekilde artırıldığı belirlendi. Ortalamada her 1 kilovat saatlik kayıp ve kaçak tüketim karşılığında konut kullanıcılarından 2013 yılında 3.89 kuruş tahsil edildiği hesaplandı. Böylece gerçekleşen 2013 tüketimi ve 2013 yılı mesken tarifelerindeki ortalama kayıp ve kaçak bedeli tutarı dikkate alındığında yalnızca mesken abonelerinden kayıp ve kaçak bedeli olarak bir yılda 1 milyar 740 milyon TL tahsil edildiği belirlendi.

Eğer kayıp ve kaçak hedefleri değiştirilmeseydi 2013 yılında mesken abonelerinden 1 milyar 289 milyon TL alınacaktı. Yani 5 bölgenin hedef kayıp ve kaçak oranını 2013 yılı için yüzde 35 artırarak sadece mesken abonelerinden bile 451.5 milyon TL fazladan tahsilat yapıldı. Kayıp ve kaçak bedeli üzerinden kesilen Enerji Fonu, TRT payı, Belediye Tüketim Vergisi ve KDV de eklendiğinde fazladan yapılan tahsilat 575.4 milyon TL olmaktadır.

Mesken kullanıcılarından 2014 yılında ise tükettikleri kilovat saat başına 3.70 kuruş ortalama kayıp ve kaçak bedeli tahsil edildiği belirlendi. 2014 tüketim verileri açıklanmadığı için 2013 yılı tüketimini baz alırsak, 1 yılda şirketlere hanelerden aktarılan kayıp ve kaçak bedeli tahsilatının 1 milyar 655 milyon TL olduğu ortaya çıkmaktadır. Eğer hedefler yükseltilmese ve 2014 yılı için Türkiye ortalamasında yüzde 32.09'a ulaşan artışa gidilmemiş olsaydı konut kullanıcılarından kayıp ve kaçak bedeli olarak 1 milyar 251 milyon TL tahsil edilecekti. Yani 5 bölge için yapılan hedef artırımının hane kullanıcılarına bir yıllık bedeli vergi ve fonlar dahil 515 milyon lira oldu.

Yine 2013 yılı tüketiminin 2015 yılında gerçekleşeceğini öngörürsek, Ocak 2015'ten itibaren yürürlüğe konulan tarifeye göre mesken kullanıcılarından 4.05 kuruş olarak tahsil edilen kayıp

ve kaçak bedeli üzerinden, hane kullanıcılarından 1 milyar 812 milyon TL kayıp ve kaçak bedeli tahsil edilecektir. Hedefler yükseltildiği için 2015 yılı için haksız yere hanelerden 563.7 milyon TL tahsil edilecektir.

3 Yılda 5.2 Milyar TL'lik Kayıp ve Kaçak

EMO'nun yaptığı hesaplamalara göre Türkiye tüketiminin yaklaşık 5'te 1'ini gerçekleştiren hane kullanıcılarından, 3 yılda toplam 5.2 milyar TL'lik kayıp ve kaçak bedeli tahsil edilmiş olacak. EPDK'nın yetkisiz bir şekilde aldığı kararlar hedef kayıp ve kaçak oranlarını yükseltmesi nedeniyle haksız yere konut kullanıcılarından tahsil edilen kayıp ve kaçak tutarı ise 2015 yılı sonunda 1 milyar 654 milyon TL'ye ulaşacaktır. Sanayi ve ticarethane gibi abone gruplarından da haksız yere tahsil edilen kayıp ve kaçak bedelleri hesaba katıldığında vurgunun çapı büyümektedir. Yargıtay kararını yok sayarak kayıp ve kaçak bedelini yasallaştırmaya çalışan iktidar, şirketleri iflastan kurtarma gerekçesini açıklayabilmek için 2006-2014 yılları arasında elektrik kullanıcılarının tamamından 33 milyar TL kayıp ve kaçak bedeli tahsil edildiğini itiraf etmiştir. Yani her yıl ortalama 3.7 milyar lira kayıp ve kaçak bedeli şirketlere aktarılmaktadır. Diğer taraftan, yurttaşların sırtındaki bu yükü daha da artıracak bir karar almak üzere EPDK'ya dağıtım şirketlerinin hedef kayıp ve kaçak oranlarını keyfi bir şekilde yükseltme yetkisi tanınmak istenmektedir. Derhal bu tasarıların geri çekilmesini talep ediyor; TBMM'ye dağıtım şirketlerine halkı soydurmanın aracı olmaması çağırısı yapıyoruz!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
22 ŞUBAT 2015

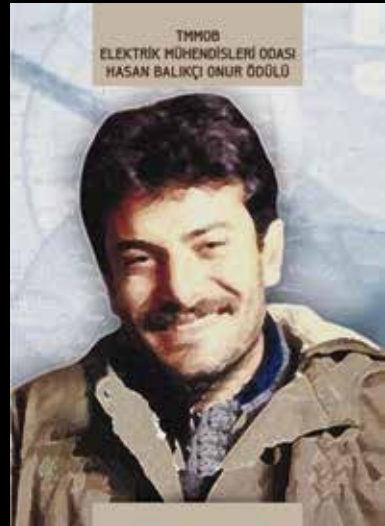

KAÇAK RANTINA KARŞI YENİDEN BALIKÇI MÜCADELESİ

Kaçak elektrik kullanımına karşı mücadele yolunda, tehditlere, şantajlara aldırmadan, dimdik yürüyen EMO Üyesi ve EMO Adana Şubesi yöneticilerinden Hasan Balıkçı'yı, kaçak elektrik kullanan imalathane sahibinin azmettirdiği kiralık katiller tarafından katledilişinin 12. yılında derin bir acıyla anıyoruz. Duyduğumuz acı bugünün siyasal iktidarının enerji alanındaki uygulamalarıyla daha da katlanmaktadır.

Enerji alanındaki özelleştirmelere karşı mücadelede ön saflarda yer almış olan Hasan Balıkçı'nın kaçak enerji kullanımına karşı verdiği onurlu mücadelenin üzerine bugünün siyasal iktidarı tarafından örtü çekilmekte; hatta yurttaşların ödedikleri faturalar üzerinden şirketlere kayıp ve kaçak rantı dağıtılmaktadır. Kaçak enerji kullanımına karşı mücadeleden vazgeçilmiş, tam tersine kaçak enerji kullanımı azaltılacağı iddiasıyla gözler boyanarak elektrik dağıtım kuruluşları özelleştirilmiş, ancak kayıp ve kaçak oranları düşürülmediği gibi, şirketlerin kayıp ve kaçak kullanım üzerinden tatlı gelir elde etmelerinin önü açılmıştır. Şirketlerin kayıp ve kaçak oranlarını indirme hedefleri sürekli revize edilerek; kasasından ödemesi gereken kaçak bedeli yurttaşların üzerine yıkılarak özelleştirme sürecinde sözü edilen ceza sistemi rafa kaldırılmıştır. Hatta zora giren şirketlere kayıp ve kaçak hedefleri yükseltilerek kar garantisi sağlanmıştır.

Özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgesinde şirketlerin kayıp ve kaçak kullanımını gerekçe göstererek vatandaşları elektriksiz bırakma şantajlarına boyun eğilmiştir. Siyasal iktidar şirketlerin baskıları karşısında önce elektrik borcu olan çiftçilere tarımsal destekleme yapılmaması kararı almıştır. O kadar pervasızlaşmıştır ki tarımsal desteklemelerin şirketlere elektrik borcunu ödeme adı altında aktarılması yoluna da başvurulmuştur. Son olarak ise bu aybaşında elektriğe yapılan yüzde 9'luk zammın yarısından fazlasının faturalarımıza yansıtılan kayıp ve kaçak bedeline yapılan artıştan kaynaklandığı ortaya çıkmıştır.

Kayıp ve kaçak mücadelesini yürütmeyen ve sosyal devlet anlayışının gereğini yerine getirmeyen iktidar, şirketlerin kayıp ve kaçak oranını düşürmemeleri karşısında asgari tüketim bedeli gibi sabit bir bedeli halktan tahsil etmeyi dahi düşünmemektedir.

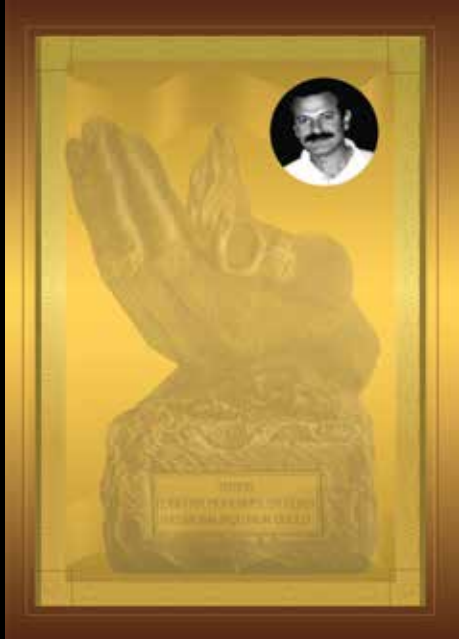
Kamu elindeyken kayıp ve kaçak mücadelesini yürütmeyen, Hasan Balıkcı gibi kaçak enerji ile mücadele eden kamu çalışanlarına sahip çıkmayan, hatta bu mücadeleyi yürüttüğü için Balıkcı'yı ilden ile süren siyasal anlayışın, geniş halk kitlelerini mağdur edecek, özgürlükleri kısıtlayacak "Güvenlik Paketi" ile kaçak enerjiye çözüm bulacağı iddia edilmektedir. Yine şirketlerin talepleri doğrultusunda kaçak enerji bedelinin bütçeye aktarılması düşüncesi de gündemdedir. Böyle bir uygulama, faturalar yoluyla halktan kaçak bedelinin tahsil edilmesinden farksızdır. Bu girişim, kaçak enerji ile mücadeleye sadece "güvenlik" penceresinden bakan iktidarın, şirketlere "yurttaşların ödediği vergiler üzerinden kar garantisi sağlama" girişiminden başka bir şey olmayacaktır.

Temel sorun, kaçak enerji kullanımına yalnızca "şirketlere rant" gözüyle bakılmasından kaynaklanmaktadır. Kaçak enerji kullanımı mutlaka maksimum düzeyde sınırlanmalı, bunun için Hasan Balıkcı'nın yolundan gidilerek mücadele edilmelidir. Ancak mücadelenin yoksul hanelere değil, en başta kaçak enerji kullanımını "rant" haline getiren kesimlere yönelmesi gerektiği açıktır. Ekonomik ve sosyal boyutu değerlendirilerek, kaçak enerji kullanımını önleyecek adımlar atılmalıdır. Öncelikle sosyal devlet anlayışının gereği

olarak temel bir insan hakkı olan elektriğin yoksul kesimlere ulaştırılması için gerekli önlemler alınmalı, "Evrensel Hizmet Fonu"nda olduğu gibi enerji özelleştirmeleriyle ciddi rantta sahip olan şirketlerden yapılacak kesintilerle elektrik hizmeti için de fon oluşturulmalıdır.

Elektrik alanındaki özelleştirmeler ve kaçak rantı dağıtımının üzerimize karanlık bir gölge düşürdüğü bugünlerde Hasan Balıkcı yürüttüğü mücadelesiyle bir güneş gibi parlamakta, yolumuzu aydınlatmaya devam etmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
18 EKİM 2014

Kaçak Elektrik ile Mücadelenin Sembol İsmi Hasan Balıkcı'yı Katledilişinin 13. Yılında Anıyoruz...

“KAÇAK ELEKTRİK”TE ÇÖZÜM “EŞİTLİK” ve “ADALET”TEN GEÇİYOR

Kaçak elektrik kullanımına karşı verdiği mücadelede hain bir saldırıyla katledilen EMO Üyesi ve TEDAŞ çalışanı Hasan Balıkcı'yı aramızdan almışının 13. yılında, mücadelesini sürdürme kararlılığı içinde saygıyla anıyoruz. Elektrik dağıtım özelleştirmelerinin ardından kaçak elektrik kullanımı sorunu büyümüş ve çok daha adaletsiz yapılar yaratılmıştır. Kaçak enerji kullanan şirketlerin yanında bir de kaçak enerji bedellerini yurttaşların faturalarından tahsil eden şirketlerin oyunlarıyla mücadele sorumluluğu doğmuştur.

Hasan Balıkcı Onur Ödülü 2016'da Verilecek

Kaçak elektrik kullandıkları tespit edilen imalathane sahiplerinin talepleri doğrultusunda TEDAŞ Adana'dan Şanlıurfa'ya sürgüne gönderilen Balıkcı, aynı imalathane sahiplerinin azmettirdiği kiralık katiller tarafından 18 Ekim 2002 tarihinde katledildi. Balıkcı'nın katillerinin ve azmettiricilerin hak ettikleri cezayı almaları için yıllarca mücadele yürüten EMO; 2010 yılında kabul edilen yönerge çerçevesinde 2012 yılından itibaren 2 yılda bir Hasan Balıkcı Onur Ödülü vermeye başlamıştır. Hasan Balıkcı Onur Ödülü'nün üçüncüsü 2016 yılında Elektrik Mühendisleri Odası Genel Kurulu'nda sahibini bulacak.

Kaçak Elektrik Kördüğüm Haline Getirildi

Balıkcı'nın kaçak elektrik kullanımına karşı verdiği mücadele, bugün ülkemiz için çok daha büyük bir önem taşımaktadır. Elektrik dağıtım özelleştirmelerinin ardından kaçak elektrik kullanımı sorunu büyümüş ve çok daha adaletsiz yapılanmalara evrilmiştir. Kaçak enerji kullanan şirketlerin yanında bir de kaçak enerji bedellerini yurttaşların faturalarından tahsil eden şirketlerin oyunlarıyla mücadele sorumluluğu doğmuştur. Özelleştirmelerin kaçak elektrik kullanımını sonlandıracağı iddiası çökmüş; amacın kaçak elektrik kullanımını sonlandırmak değil, özelleştirmeye gerekçe ve bir takım şirketlere kaynak aktarımının argümanı olarak geliştirildiği ortaya çıkmıştır.

Elektrik dağıtım şirketleri; EPDK ile işbirliği halinde sürekli kayıp ve kaçak enerji hedeflerini yükselterek, faturalar aracılığıyla halktan kaynak tahsilatı yapmaktadır. Bir yandan kaçak enerjinin sanayideki kullanımının üstü örtülüp, sadece hanelerde kaçak elektrik kullanılıyor gibi bir görüntü oluşturulmakta; diğer yandan bunun sorumlusu olarak bir bölgenin insanları gösterilerek toplumun bütünsel yapısı bozulmaktadır.

Kaçak enerji kullanımının bedelinin faturalarını ödeyen halka yıkılmasını kabul etmek mümkün değildir. Ancak yargının bu yönde kesinleşmiş kararları AKP Hükümeti tarafından uygulanmadığı gibi, dağıtım şirketlerinin halktan tahsil ettikleri bedelleri istedikleri gibi yükseltmelerine olanak tanınmaktadır. Bununla da yetinilmeyerek faturalarını ödeyemeyen çiftçilerin tarımsal desteklemeleri dağıtım şirketleri adına iktidar tarafından gasp edilmektedir.

Böyle bir ortamda, EMO'nun ve Hasan Balıkcı'nın kaçak enerji kullanımına toplumsal ve ekonomik boyutlarıyla birlikte çözüm üretilmesine yönelik mücadelesi daha da önemli hale gelmiştir. Balıkcı'nın mücadelesini sürdüren EMO'nun kaçak enerji kullanımına karşı temel önermeleri şöyledir:

1- Haksız Kaçak Tahsilatına Son Verilsin: Şirketlerin özelleştirme ihaleleri sırasında verdikleri kayıp ve kaçak hedefleri esas alınarak; halktan fazladan tahsilata izin verilmemesi, bugüne kadar yapılan haksız tahsilatların da iade edilmesi gerekmektedir.

2- Kayıp ve Kaçakta Ödül-Ceza Sistemi Uygulansın: Özelleştirmenin verimlilik getireceği iddiasındaki iktidar, yöneticiler ve şirketler, bunun gereğini yerine getirmeli; kayıp ve kaçak hedefini tutturamayan dağıtım şirketlerinin bu nedenle oluşan açığı kendi gelirlerinden karşılamaları sağlanmalıdır.

3- Kayıp ve Kaçak Tahsilatları İade Edilsin: Yargının verdiği kararlar doğrultusunda kayıp ve kaçak enerji tahsilatları halka iade edilmelidir. Hukuk devletinin gereği budur.

4- Çözüm Kamu Yararında: Kaçak enerji kullanımı yalnızca ekonomik değil toplumsal bir sorundur. Bu sorunun yalnızca adli ve tek taraflı ekonomik bakış açısıyla çözümü mümkün değildir. Siyaset-sermaye arasındaki ilişkiler yerine kamu yararı dikkate alınarak çözüm üretilmeye çalışılmalıdır.

5- "Eşit" ve "Adil" Önlemler Alınsın: Kaçak enerji kullanımına karşı kamu yararı anlayışı içerisinde getirilecek adli ve ekonomik önlemlerin, "eşitlik" ve "adalet" gözetilerek uygulanması şarttır. Bu yerine getirilebilirse sorunun çözümünde ortak paydada buluşulabilir. Bunun için de "siyasal yandaşlık" temeline indirgenmiş sosyal destekleme anlayışı yerine "enerjinin temel bir insan hakkı" olduğundan yola çıkılarak, Türkiye'de yaşayan tüm insanların asgari düzeyde de olsa enerjiye ulaşımı hak olarak tanımlanıp, gerekiyorsa ücretsiz sağlanmalıdır.

6- Balıkçılara Sahip Çıksın: Adli önlemlerin başarıya ulaşabilmesi için, Hasan Balıkcı gibi kaçak elektrik kullanımına karşı mücadele veren dürüst insanlara sahip çıkılması öncelikli şarttır.

7- Bölgesel Tarifeden Vazgeçilsin: Diğer önemli bir şart ise toplumda enerjiyi tasarruflu kullanma bilincini oluşturmak ve toplumsal bütünlüğe zarar vermeyecek "eşitlik ve özgürlük" temelinde politikalar üretmektedir. Bu çerçevede bölgesel tarife uygulaması planından vazgeçilmelidir.

Aramızdan alınışının 13. yılında hala acısını derinden hissettiğimiz Balıkcı'nın kaçak elektrik kullanımına karşı verdiği kararlı mücadelesinin, EMO'nun yolunu aydınlatıldığını vurguluyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
19 EKİM 2015

HASAN BALIKÇI ONUR ÖDÜLÜ SİLİVRİ'DE AÇIKLANDI

Elektrik Mühendisleri Odası; yöneticileri ve üyelerinin katılımıyla 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nde Silivri Cezaevi önünde yapılan kitlesel basın açıklamasıyla Hasan Balıkçı Onur Ödülü'ne Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Can Dünder ve Ankara Temsilcisi Erdem Gül'ün değer görüldüğünü açıkladı. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil'in açıklamasının ardından EMO'nun daveti üzerine katılım sağlayan HDP İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu, CHP İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal konuştu. EMO Hukuk Müşaviri Hayati Küçük de içeride görüştüğü Can Dünder ve Erdem Gül'ün mesajını okudu.

Kaçak elektrik kullanımına karşı verdiği mücadele nedeniyle kiralık katiller tarafından hain bir saldırı ile öldürülen EMO Üyesi Hasan Balıkçı anısına verilen ödüle ilişkin açıklamayı EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil yaptı. EMO'nun basın açıklamasına katılarak destek veren HDP İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu, CHP İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal da birer konuşma yaparken, EMO Hukuk Müşaviri Hayati Küçük de içeride görüştüğü Can Dünder ve Erdem Gül'ün mesajlarını okudu. Katılımcılar "Faşizme karşı omuz omuza" sloganıyla da Can Dünder ve Erdem Gül'ün tutukluğuna tepki göstererek, dayanışmalarını dile getirdiler.

HASAN BALIKÇI ONUR ÖDÜLÜ BASIN AÇIKLAMASI **(10 Ocak 2016-Çalışan Gazeteciler Günü/SİLİVRİ)**

Odamız üyesi ve TEDAŞ çalışanı olan Hasan Balıkçı arkadaşımız, 14 yıl önce uğradığı hain bir saldırı sonucu aramızdan alındı. Balıkçı, kaçak enerji kullanımına karşı mücadelesi nedeniyle hedef seçildi ve tutulan kiralık katiller tarafından 18 Ekim 2002 tarihinde Şanlıurfa'da katledildi. Balıkçı'nın mesleğini toplum yararına gerçekleştirmeye dayanan dürüst ve onurlu mücadelesine, Elektrik Mühendisleri Odası olarak tüm faaliyet alanlarımızda bugüne kadar her türlü baskıya karşı direnerek sahip çıktık ve bundan sonra da sahip çıkacağız.

Burada Hasan Balıkçı adına düzenlediğimiz Onur Ödülü'nü açıklamak üzere toplanmış bulunuyoruz. Balıkçı'nın mücadelesini yaşatmak için mesleğini kamu yararına sürdüren, mesleğine ve topluma karşı görevlerini yerine getiren, örnek ve öncü insanlarımıza iki yılda bir onun anısına bu ödülü veriyoruz.

İlkini 2012 yılında Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu'na verdiğimiz ödüle 2014 yılında da bir gazeteci arkadaşımız İsmail Saymaz değer görülmüştü. Arka arkaya gazetecilerin bu ödüle değer görülmesi sanmayın ki tesadüftür, sanmayın ki öznel tercihlerdir. Ülkemizin içinde bulunduğu durumun acı göstergesidir. Demokrasinin adım adım yok edilmişin öyküsüdür.

İsterdik ki bu ödülü mesleğini hakkıyla yerine getirdikleri, toplum yararını gözettileri için cezalandırılan değil, övgü gören insanlarımıza verelim. Ne yazık ki ülkemizin içine düşürüldüğü bu ortamda, ödülümüzü mesleğini yerine getirdikleri için tehdit, baskı ve ceza gören insanlarımıza verebiliyoruz.

Hasan Balıkçı Onur Ödülü'nün üçüncüsüne Seçici Kurulumuz, yaptıkları haberler nedeniyle daha yargılama yapılmaksızın tutuklanan Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve Ankara Temsilcisi Erdem Gül'ü değer buldu. Ödülümüzü Can Dündar ve Erdem

Gül'e mesleklerini, gazeteciliği, halkın haber alma hakkını, kamuoyunun gerçekleri bilme hakkını savundukları için baskıya ve tutuklanmaya varan yaptırımlara maruz kalmaları nedeniyle veriyoruz.

Her türlü muhalefetin mali kaynakları yok edilerek, olmadı devlet erki kullanılarak yapılan ekonomik baskılarla, daha olmadı fiziksel saldırılarla, daha olmadı canlı bombalarla yok edilmek istendiği, artık fikirlerin değil silahların çatıştığı, sivillerin öldüğü bir katliam ortamında yaşıyoruz. Böyle bir ortamda

özgür basın yokluğu, bırakın düşüncelerimizi açıklamayı, yaşanan gerçeklerin dile getirilmesine bile engel olmaktadır.

Demokratik ülkelerde kamu adına iktidarı denetleyen dördüncü güç olarak kabul edilen basın, ülkemizde “ya iktidarın sesi ol, ya yok ol” denilerek, “kırk katır mı kırk satır mı” uygulamasına tabi tutulmaktadır. İktidarın tellalı olmayı kabul etmeyen gazeteciler öylesine büyük baskılar altında bulunmaktadır ki, bu baskı Can Dündar ve Erdem Gül’e yapılan yargılanmaksızın tutuklama gibi “insan hak ve özgürlüklerine” aykırı bir noktaya kadar varmıştır.

Bugün 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü. Ülkemizde gazetecilerin hem mesleki hem de çalışma haklarını savunmak üzere harekete geçtikleri gün olan 10 Ocak, basın çalışanlarının yalnızca gazete sahipleri tarafından değil, gazete sahiplerinin dahi iktidarın ya egemenliği ya da baskısı altına alındığı bu ortamda çok daha önemli bir mücadele günü. İşte bu ortam nedeniyle gazeteciler, bu yıl 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü’nü kutlamıyorlar. Çünkü meslektaşları içerde. İçerde olmayanlar dışarıda hapis.

Gazeteciler 10 Ocak’ta “Artık yeter, gerçekten çalışmak, gerçekleri haber yapmak, üretmek istiyoruz” diyorlar. Bizler de haber alma hakkımıza ve basın özgürlüğüne sahip çıkıyor; gazetecilerle dayanışma içinde olduğumuzu buradan ilan ediyoruz. Can Dündar ve Erdem Gül nezdinde içerde tutulan tüm gazetecilerin, mesleklerini hakkıyla yerine getirdikleri için sürgün, baskı ve cezalandırmaya tabi tutulan tüm insanlarımızın özgürlüklerine ve çalışma haklarına sahip çıkıyoruz.

Özgür basının olmadığı bir ortamda ne demokrasiden ne insan haklarından söz etmek mümkün değildir. Faşist bir yönetim anlayışı altında hak arama mücadelesinin dahi yapılamadığı, hukukun rafa kaldırıldığı, iktidarın çıkarlarına aykırı olan her türlü gerçeğin karartıldığı, yandaş basın aracılığıyla gerçek dışı bir tarih yazıldığı karanlık bir dönemden geçiyoruz. Dini özgürlük denilerek belli bir mezhebe dayalı dini inanç dışında her türlü düşünce ve yaşam özgürlüğünü yok eden bir yönetimin dayatmaları gün be gün artıyor. Tarihin karanlık dehlizlerinden Hitler örneği çıkarılıp önümüze sürülecek kadar pervasızlaşabiliyor.

Ancak bu ülkede yaşayan insanlar olarak umutsuzluğa düşme lüksümüz yoktur. Bilinmelidir ki gecenin sonu hep aydınlıktır. Mutlak gün ışığı, karanlıkları yenecektir. Bunun için birlikte diri bir mücadeleyi sürdürmemiz zorunludur. Bu mücadelenin TMMOB ve bağlı odaları her zaman bir neferi olmuştur. Bu duygu ve düşüncelerle hem içerdeki gazeteci arkadaşlarımıza hem dışarıdaki gazeteci arkadaşlarımıza yalnız olmadıklarını, birlikte güçlü olduğumuzu söylemek isterim.

Bu ödül vesilesiyle Can Dündar ve Erdem Gül’ün derhal adil ve bağımsız yargı önüne çıkarılmalarını ve salıverilmelerini talep ediyoruz. Ödülümüzü Nisan ayında gerçekleştireceğimiz Genel Kurulumuzda Can Dündar ve Erdem Gül’e özgürlüklerine kavuştukları bir günde verebilmeyi umut ediyoruz.

Basın açıklamamıza katılım sağlayan tüm gazeteci arkadaşlarımıza, şube yöneticilerimize, EMO üyelerine, milletvekillerimize tek tek teşekkür ederim.

HÜSEYİN YEŞİL
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

